

FREDERIKSSUND KOMMUNE

KYSTSIKRING VED MØLLEKROGEN

NATURA 2000-VÆSENTLIGHEDSVURDERING

Dato: 2024-05-31

Projekt navn: Kystsikring ved Møllekrogen
Kundens navn: Frederikssund Kommune, Vej og Trafik, Torvet 2, 3600 Frederikssund
Att. Karsten Jakobsen
WSP projekt nr.: 22005148
Projektleder: Erik Mandrup Jacobsen
Udarbejdet af: Erik Mandrup Jacobsen
Kontrolleret af: Rasmus Riis-Hansen
Godkendt af: Lea Bjerre-Schmidt

INDHOLD

1	INDLEDNING	4
2	LOVGRUNDLAG	5
2.1	HABITAT- OG FUGLEBESKYTTELSESDIREKTIVERNE	5
2.2	GUNSTIG BEVARINGSSTATUS.....	6
2.3	VÆSENTLIGHED	6
2.4	NATURA 2000-MÅLSÆTNINGER FOR ROSKILDE FJORD	7
2.5	HABITATDIREKTIVETS BILAG IV	8
2.6	VILDTRESERVAT.....	8
3	PROJEKTBEKRIVELSE	9
4	NATURA 2000-OMRÅDE N136.....	12
4.1	UDPEGNINGSGRUNDLAGET	12
4.2	HABITATOMRÅDERNE	14
4.3	FUGLEBESKYTTELSESOMRÅDERNE.....	17
4.4	BILAG IV-ARTER	20
5	VÆSENTLIGHEDSVURDERING.....	22
5.1	AFGRÆNSNING.....	22
5.2	YNGLENDE FUGLE.....	22
5.3	TRÆKFUGLE	23
5.4	BILAG IV-ARTER	25
5.5	KUMULATIVE EFFEKTER	28
5.6	SAMMENFATTENDE VURDERING.....	28
6	REFERENCER.....	29

1 INDLEDNING

Frederikssund Kommune ønsker at gennemføre kystsikring på en ca. 45 meter lang kyststrækning ved Møllekrogen i den centrale del af Roskilde Fjord ved Skibby.

Baggrunden for denne rapport er, at området for den ønskede kystsikring ligger i Natura-2000 område nr. 136 (Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov), som omfatter Habitatområderne H120 (Roskilde Fjord) og H199 (Kongens Lyng) samt Fuglebeskyttelsesområderne F105 (Roskilde Fjord, Kattinge Vig og Kattinge Sø) og F107 (Jægerspris Nordskov). Det skal derfor vurderes, om kystsikringen risikerer at påvirke Natura-2000-området.

I forbindelse med udarbejdelse af væsentlighedsvurderingen blev den 23. februar 2024 foretaget en besigtigelse af projektområdet ved Møllekrogen.

2 LOVGRUNDLAG

2.1 Habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne

Området for den ønskede kystsikring ligger ved Natura 2000-område nr. 136 Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov, der er et af Danmarks 257 Natura 2000 områder.

Natura 2000-områderne er udpeget efter henholdsvis Habitatdirektivet (92/43/EF) og Fuglebeskyttelsesdirektivet (2009/147/EF, tidligere 79/409/EF). Områderne danner tilsammen et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU.

Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiverne administreres i Danmark bl.a. gennem Miljøministeriets Habitatbekendtgørelse: Bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021).

Miljøstyrelsens vejledning til Habitatbekendtgørelsen (Miljøstyrelsen 2020) gennemgår og uddyber bekendtgørelsens bestemmelser.

Habitatbekendtgørelsens hovedprincipper for administrationen af Natura 2000-områderne kan kort beskrives således:

1. Planer og projekter skal underkastes en foreløbig vurdering med henblik på at vurdere, om de kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Vurderingen af, om en plan eller et projekt påvirker et Natura 2000-område væsentligt retter sig mod påvirkningen af de karakteristika og miljømæssige forhold, der kendetegner det konkrete Natura 2000-område, og herunder særligt de (konkret) fastsatte bevaringsmålsætninger for de naturtyper og arter, der er områdets udpegningsgrundlag.
2. Hvis den foreløbige vurdering konkluderer, at det ikke kan afvises, at en plan eller et projekt kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering jf. Habitatdirektivets artikel 6 stk. 3.
3. Hvis konsekvensvurderingen viser, at det ikke kan afvises, at planen eller projektet skader et Natura 2000-område, kan planen eller projektet ikke vedtages eller tillades.
4. I ganske særlige og begrænsede tilfælde er der mulighed for at fravige beskyttelsen; i så fald kræves kompenserende foranstaltninger.

2.2 Gunstig bevaringsstatus

Hvad enten der er tale om en væsentlighedsvurdering eller en egentlig konsekvensvurdering, er genstanden for vurderingen Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag. Natura 2000-områderne er udpeget af hensyn til en række særlige arter og naturtyper, for hvilke den danske stat er forpligtet til at sikre eller genoprette *gunstig bevaringsstatus*. Præcist hvad en gunstig bevaringsstatus indebærer, er specifik for de enkelte arter og naturtyper (Søgaard et al. 2005) og Elmeros et al. (2012).

For artenes vedkommende gælder generelt, at bestandene i det naturlige udbredelsesområde skal være stabile eller i fremgang, og at artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang eller med sandsynlighed vil blive mindsket indenfor overskuelig fremtid. Derudover skal der på kort og lang sigt være et tilstrækkeligt stort areal med levesteder til at bevare dens bestande.

Naturtypens bevaringsstatus anses for gunstig, når (1) arealet med den pågældende naturtype er stabilt eller stigende, (2) den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for naturtypens opretholdelse på langt sigt er til stede og sandsynligvis vil være det i en overskuelig fremtid, og (3) bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig.

2.3 Væsentlighed

Væsentlighedsvurderingen tager udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledning til Habitatbekendtgørelsen (Miljøstyrelsen 2020).

Det hedder her om væsentlighed, at ”Vurderingen af, om en plan eller et projekt påvirker et Natura 2000-områdes bevaringsmålsætninger væsentligt, retter sig mod påvirkningen af de karakteristika og miljømæssige forhold, der kendetegner det konkrete Natura 2000-område, og herunder særligt de konkret fastsatte bevaringsmålsætninger for de arter og naturtyper, der er på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag”.

EU-Domstolen har fastslået, at det skal anses som en væsentlig påvirkning, hvis en plan eller et projekt risikerer at skade bevaringsmålsætningen for Natura 2000-området. EU-Domstolen har dermed understreget, at påvirkningen skal vurderes ud fra, om den er så væsentlig, at de bevaringsmålsætninger, der opstilles i Natura 2000-planen ikke kan opnås, hvorefter naturtyperne og arterne skal være stabile eller i fremgang.

Ud over denne dom er der i Europa-Kommissionens vejledning til habitatdirektivets artikel 6 bidrag til en yderligere afklaring af, hvad der er væsentlig påvirkning af et Natura 2000-område. Heraf fremgår det at: ”Væsentlighed varierer afhængigt af faktorer såsom en virknings omfang, type, udbredelse, varighed, intensitet, tidspunkt, sandsynlighed, kumulative virkninger og de pågældende naturtypers og arters sårbarhed”.

Af Europa-Kommissionens vejledning, refereret i Miljøstyrelsen 2020a, hedder det om direkte arealtab af naturtyper, at ”et tab på et hundrede kvadratmeter naturtype kan være væsentlig i forbindelse med

en lille lokalitet for en sjælden orkide, mens et tilsvarende tab af stor steppelokalitet kan være uvæsentlig, hvis den ikke har nogen indvirkninger på lokalitetens bevaringsmålsætninger.

I den anden ende af skalaen må det antages, at en påvirkning som udgangspunkt ikke er væsentlig, f.eks. hvis påvirkningen skønnes at indebære negative udsving i bestandsstørrelser, der er mindre end de naturlige udsving, der anses for at være normale for den pågældende art eller naturtype, eller hvis den beskyttede naturtype eller art efter en konkret vurdering skønnes hurtigt og uden menneskelig indgriben at kunne opnå den hidtidige tilstand eller en tilstand, der skønnes at svare til eller være bedre end den hidtidige tilstand. Midlertidige forringelser eller forstyrrelser i en eventuel anlægfase, der ikke har efterfølgende konsekvenser for de arter og naturtyper Natura 2000-området er udpeget for at beskytte, er almindeligvis ikke væsentlig påvirkning (Miljøstyrelsen 2020).

2.4 Natura 2000-målsætninger for Roskilde Fjord

I Natura 2000-planen for Natura 2000-område nr. 136 for Roskilde Fjord (Miljøstyrelsen 2023) er der særlig fokus på det meget store fjordområde som et internationalt vigtigt yngle- og rasteområde for store og artsrige forekomster af fugle, blandt andet sjældne og truede fuglearter:

- Den samlede forekomst af naturtyper, arter- og fugles levesteder i Natura 2000-området, uanset om de er kortlagt, skal være stabil eller i fremgang, såfremt de naturgivne forhold giver mulighed for det.
- Området skal udgøre et stort sammenhængende naturområde med Roskilde Fjord og kystnaturtyperne samt de større søer og vådområderne som vidstrakte og sammenhængende forekomster, der rummer velegnede levesteder for områdets yngle- og trækfugle.
- De marine naturtyper (1110, 1140, 1150 og 1160) skal sikres en artsrig undervandsvegetation og rummer en artsrig marin flora og fauna, der understøtter gode levesteder for de store internationalt vigtige forekomster af trækfuglene knopsvane, sangsvane, grågå, troldand, blis-høne, skeand, stor skallesluger og lille skallesluger.
- Områdets levesteder for ynglefuglene dværgterne, fjordterne, havterne, klyde, sorthovedet måge og havørn skal sikres.
- For trækfugle, der kan optræde med nationalt eller internationalt betydende forekomster i fuglebeskyttelsesområdet, skal deres raste- og overnatningsområder sikres eller være i fremgang, så området også fremadrettet kan huse en bestand af national eller international betydning.
- For trækfugle, som ikke optræder med nationalt eller internationalt betydende forekomster i fuglebeskyttelsesområdet, er målet, at deres fælde-, raste- og overnatningsområder skal sikres eller være i fremgang.

2.5 Habitatdirektivets Bilag IV

Af Habitatdirektivets Artikel 12 fremgår desuden, at medlemslandene skal indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter (anført på direktivets Bilag IV), uanset om disse forekommer inden for eller uden for et Natura 2000-område. Direktivets artikel 12 er implementeret i dansk lovgivning gennem ovennævnte Habitatbekendtgørelse samt Bekendtgørelse nr. 521 af 25/03/2021 om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt (Artsfredningsbekendtgørelsen).

Habitatdirektivets Bilag IV omfatter bl.a. havpattedyret marsvin, markfirben og alle arter af flagermus. For disse arter indebærer beskyttelsen bl.a. et forbud mod (1) forsætlig drab eller indfangning, (2) forsætlig forstyrrelse, i særdeleshed i yngle- og opvækstperioden samt under overvintring og migration, (3) beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder.

Ifølge vejledningen til Habitatbekendtgørelsen (Miljøstyrelsen 2020) defineres yngleområder i denne sammenhæng som områder, der er nødvendige for (1) parring eller kurtisering, (2) redebygning, hulebygning, fødsel eller æglægning, (3) opvækst af yngel og unger. Rasteområder defineres som områder, der er vigtige for at sikre overlevelsen af enkelte dyr eller bestande, når de er i hvile. Områder, der alene benyttes til fødesøgning, er således ikke omfattet af beskyttelsen, medmindre de samtidig bruges som yngle- eller rasteområde.

Det skal i denne forbindelse sikres, at den økologiske funktionalitet af den pågældende bestands yngle- og rasteområder samlet set opretholdes på mindst samme niveau som hidtil. Ved den økologiske funktionalitet forstås de samlede livsvilkår, som et område tilbyder en given art.

2.6 Vildtreservat

Foruden at være Natura 2000-område, er hele Roskilde Fjord samt nogle landarealer udlagt som vildtreservat for at beskytte rastende og ynglende vandfugle. Et vildtreservat kan indeholde områder, som helt holdes fri for jagt og andre væsentlige forstyrrende aktiviteter, og bufferzoner med færre restriktioner, for eksempel forbud mod visse jagtformer og andre aktiviteter. Vildtreservaterne har deres oprindelse i reservatloven fra 1936. Ved Roskilde Fjord indebærer reservatordningen, at jagt og færdsel er begrænset, som det fremgår af Figur 1.

Som følge af vildtreservatbestemmelserne er der sejladsforbud i bl.a. Selsø Sø og forbud mod motor-drevet sejlads med mere end otte knob i Møllekrogen.

3 PROJEKTBEKRIVELSE

I forbindelse med den generelle kystsikring i Roskilde Fjord ønsker Frederikssund Kommune at gennemføre et kystsikringsprojekt i Møllekrogen syd for Selsø Sø. Den pågældende kyststrækning ligger i området, hvor vejen fra Skibby til Selsø krydser Selsø Sø's afløb til Roskilde Fjord (Figur 3-1 til Figur 3-4). Afløbet består af en sluse, som regulerer vandstanden i Selsø Sø.

Projektet indebærer, at den eksisterende kystsikring øst for slusen mellem Møllekrogen og Selsø Sø forstærkes på en strækning af ca. 45 m, hvor den eksisterende kystsikring er beskadiget af vind og vejr. Forstærkningen sker ved, at de eksisterende sten fra kystsikringen lægges på plads, og der tilføjes flere sten så kystsikringen på den 45 m lange strækning øst for slusen bliver lig den kystsikring, der ligger vest for slusen. De steder, hvor noget af stien langs strækningen er skredet i havet, reetableres stien med nyt stabilgrus.

Arbejdet skal udbedre skader på land. Arbejdet foregår ved, at der holder en lastbil på vejen og grabber materialer ud til kystsikringen, samt at der holder en mindre gravemaskine på stien og lægger materialerne helt på plads. Under arbejdet vil skovlen kunne komme i berøring med vandet, men det er kun vejen, stien og et græsareal derimellem, der bliver direkte berørt af anlægsarbejdet.

Arbejdet står på i ca. 3 uger og forventes udført i foråret eller sommeren 2024.

Figur 3-1. Området for kystsikringen ved Møllekrogen i Roskilde Fjord.

Figur 3-2. Strækningen ved Møllekrogen, hvor kystsikringen ønskes gennemført.

Figur 3-3. Strækningen med den beskadigede sti og kystsikring ved Møllekrogen, hvor projektet ønskes gennemført.

Figur 3-4. Kystsikringen vest for slusen, hvor den eksisterende kystsikring og grusstien er intakt.

4 NATURA 2000-OMRÅDE N136

4.1 Udpegningsgrundlaget

Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov består af Habitatområde H120 Roskilde Fjord og Fuglebeskyttelsesområde F105 Roskilde Fjord, Kattinge Vig og Kattinge Sø, hvis grænser stort set er sammenfaldende.

Desuden indgår Fuglebeskyttelsesområde F107 Jægerspris Nordskov og Habitatområde H199 Kongens Lyng i det samlede Natura 2000-område (Figur 4-1).

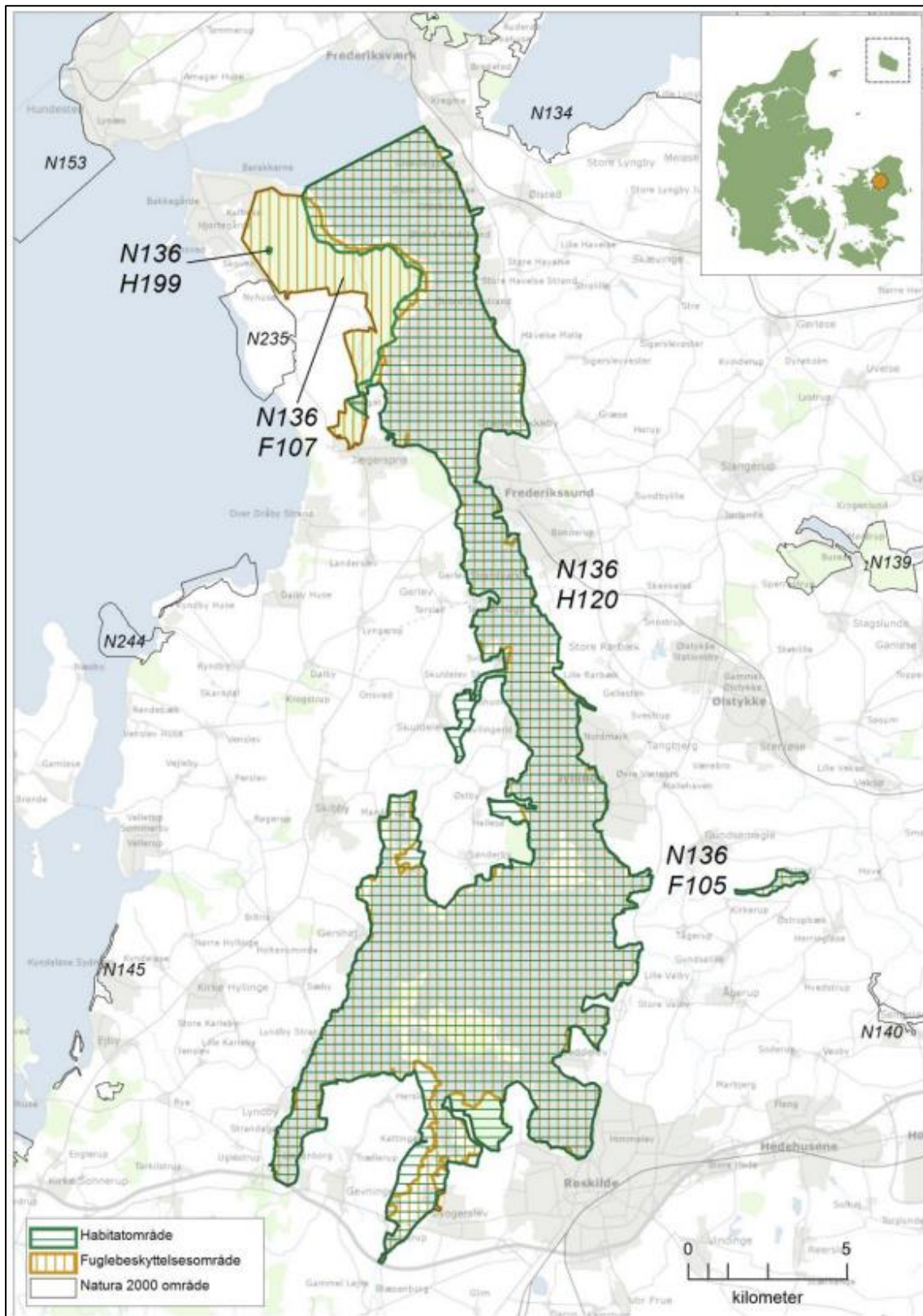
Det overordnede mål for Natura 2000-områderne er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, der er på de enkelte Natura 2000-områders udpegningsgrundlag, jf. Søgaard et al. (2005). Som det fremgår af Tabel 1, er Natura 2000-området udpeget af hensyn til en lang række arter og naturtyper, hvoraf ikke alle er potentielt relevante for væsentlighedsvurderingen (se afsnit om afgrænsning).

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne opdateres jævnligt for at leve op til direktivet og miljømålsloven, og Danmark er forpligtiget til at sætte arter og naturtyper på et områdes udpegningsgrundlag, hvis der er tale om væsentlige forekomster.

Udpegningsgrundlaget i Tabel 4-1 er sammenfattet fra den gældende Natura 2000-plan for området (Miljøstyrelsen 2023).

Strandeng ved Roskilde Fjord.

Figur 4-1. Figur 5. Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov (Miljøstyrelsen 2021).

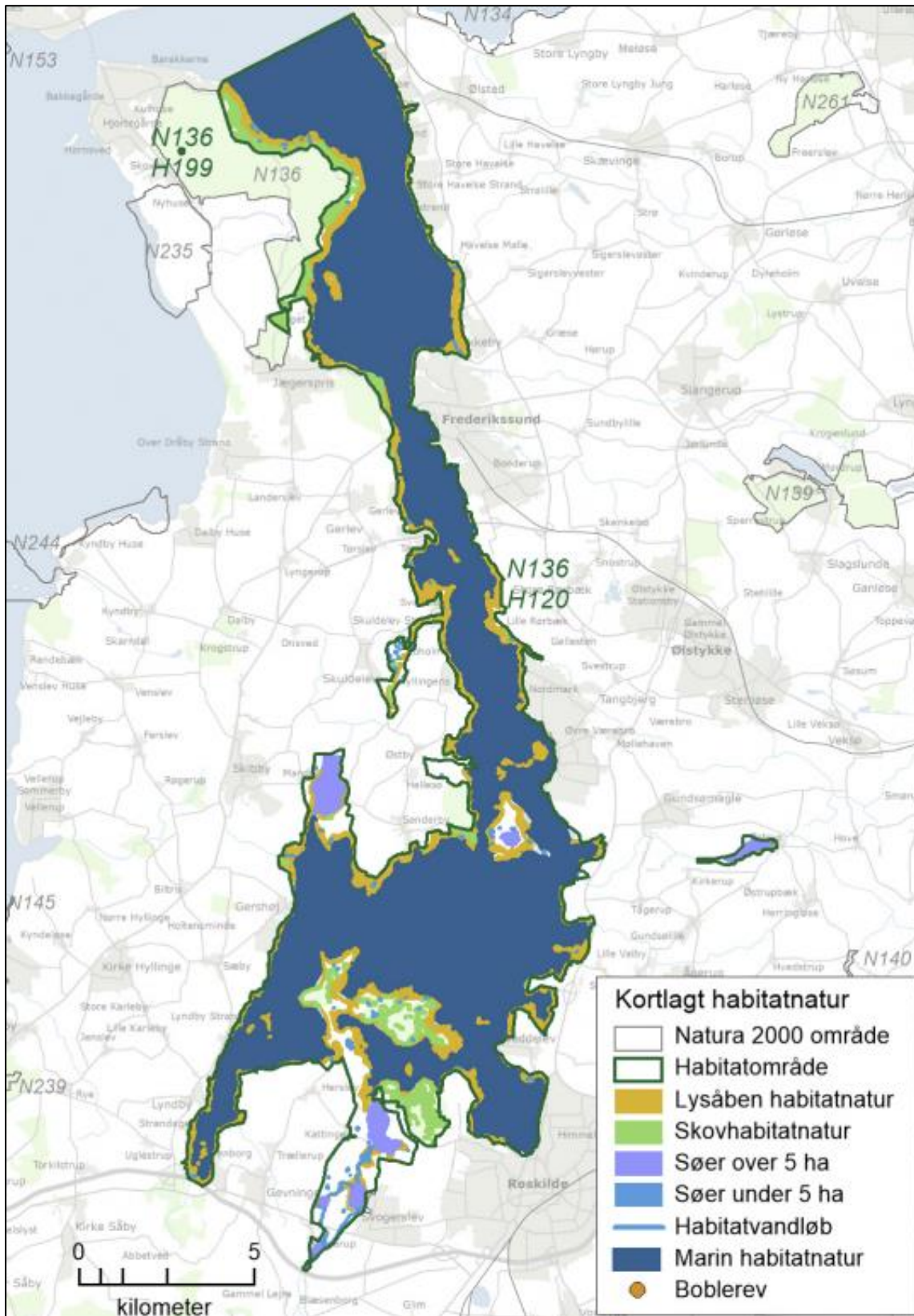
Tabel 4-1. Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 136 (Miljøstyrelsen 2023). Tallene henviser til arts- og naturtypekoderne i habitatdirektivet. Y = Ynglefugl, T = Trækfugl. Desuden er anført den potentielle relevans af at inddrage den pågældende art/naturtype i væsentlighedsvurderingen. *: prioriteret art/naturtype, for hvilken den danske stat har et særlig beskyttelsesansvar.

Habitatområde 120 Roskilde Fjord	
Sandbanke (1110)	Bøg på mor (9110)
Vadeflade (1140)	Bøg på muld (9130)
Lagune* (1150)	Ege-blandskov (9160)
Bugt (1160)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
Strandvold med enårige planter (1210)	Elle- og askeskov* (91E0)
Strandvold med flerårige planter (1220)	Blank seglmos (1393) ²
Kystklint/klippe (1230)	Mygblomst (1903)
Enårig strandengsvegetation (1310)	Stellas mosskorpion (1936)
Strandeng (1330)	Eremit* (1084)
Søbred med småurter (3130)	Skæv vindelsnegl (1014)
Kransnålalge-sø (3140)	Sumpvindelsnegl (1016)
Næringsrig sø (3150)	Havlampret (1095) ¹
Brunvandet sø (3160)	Stor vandsalamander (1166)
Vandløb (3260)	Habitatområde199 Kongens Lyng
Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Brunvandet sø (3160)
Kalkoverdrev* (6210)	Hængesæk (7140)
Surt overdrev* (6230)	Skovbevokset tørvemose* (91D0)
Tidvis våd eng (6410)	Fuglebeskyttelsesområde107 Jægerspris Nordskov
Urtebræmme (6430)	Havørn (Y)
Hængesæk (7140)	Hvæpsevåge (Y)
Kildevæld* (7220)	Sortspætte (Y)
Rigkær (7230)	Rødrygget Tornskade (Y)
F105 Roskilde Fjord, Kattinge Vig og Kattinge Sø	
Rørdrum (Y)	Stor Skallesluger (T)
Knopsvane (T)	Havørn (TY)
Sangsvane (T)	Rørhøg (Y)
Grågås (T)	Blishøne (T)
Knarand (T) ¹	Klyde (Y)
Skeand (T)	Sorthovedet måge (Y)
Krikand (T) ¹	Dværgterne (Y)
Troldand (T)	Fjordterne (Y)
Hvinand (T)	Havterne (Y)
Lille skallesluger (T)	Rødrygget tornskade (Y)

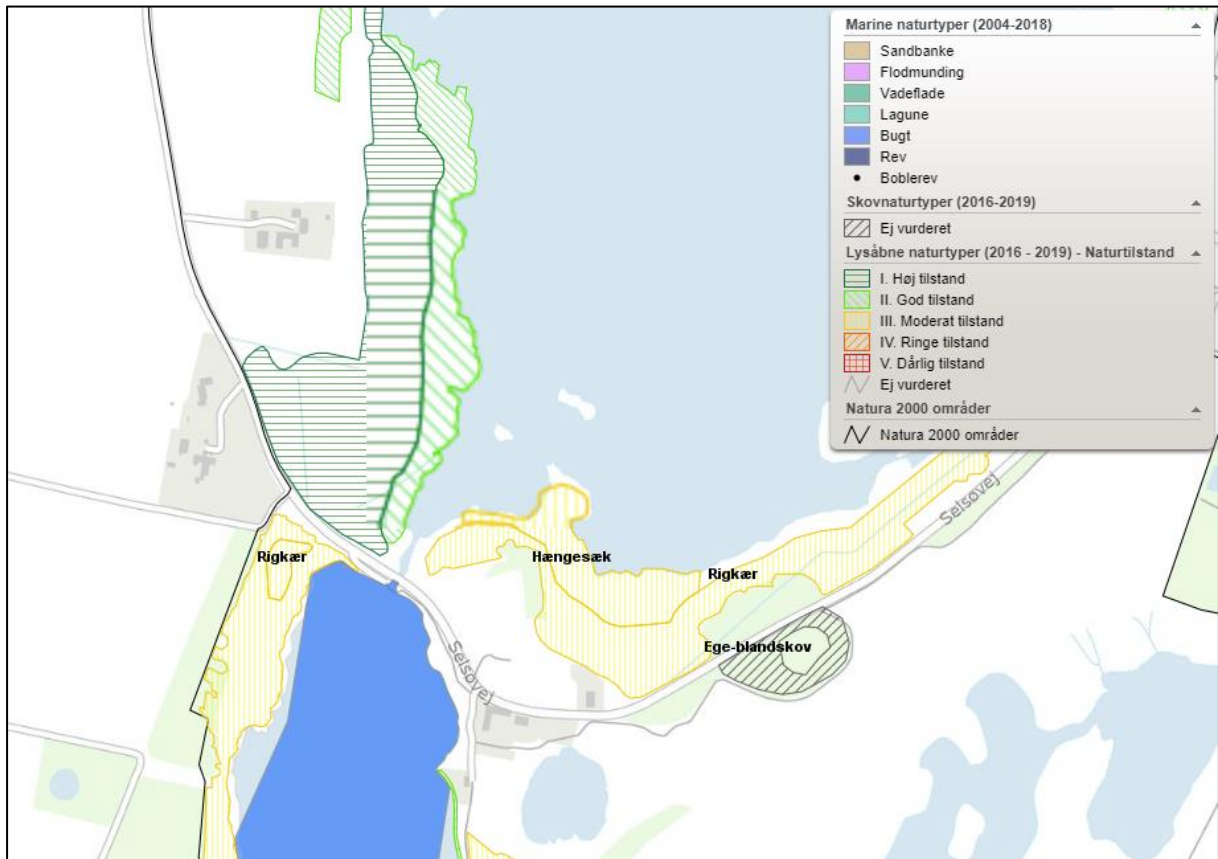
4.2 Habitatområderne

Stort set hele Roskilde Fjord, herunder også området i Møllekrogen udfor kystsikringen, er kortlagt som den marine naturtype 1160 Bugt. I alt er kortlagt 9.761 ha med Bugt 1160, hvilket svarer til 93 % af de kortlagte marine naturtyper i Natura 2000-området (Miljøstyrelsen 2021).

Der er ingen kortlagte terrestriske naturtyper i eller nær området for den ønskede kystsikring ved Møllekrogen. Nærmeste kortlagt terrestriske naturtype er områder med rigkær ca. 50 meter nord for Selsøvej og umiddelbart vest for slusen, der forbinder Selsø Sø med Roskilde Fjord (Figur 4-2 og Figur 4-3).

Figur 4-2. Kortlagt habitatnatur i Natura 2000-område nr. 136 (Miljøstyrelsen 2021).

Figur 4-3. Kortlagte beskyttede naturtyper i Natura 2000-område nr. 136 Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov i nærområdet ved Møllekrogen (MiljøGIS 2024).

Habitatområdet er desuden udpeget af hensyn til otte arter (Miljøstyrelsen 2023):

- Mygblomst vokser på nøgen jordbund eller i mosdækket i rigkær (ekstremrigkær) med enkelte fund i Svinholmkæret ved Skuldelev på den vestlige side af fjorden syv km nord for Møllekrogen.
- Stellas mosskorpion er knyttet hensmuldrende ved i løvtræer som eg, lind, bøg og hestekastanje, ofte i forbindelse med boer af bier, hvepse og fugle. Arten er ikke fundet i Natura 2000-området men er eftersøgt på Bognæs (fem km fra kystsikringen) hvert tredje år.
- Eremit er knyttet til løvtræer med god lystilgang i gamle skove, herunder dyrehaver, men findes også ofte i gamle park- eller allé træer uden for skovene. Eremit er fundet på Bognæs ved overvågningen i 2015 og 2018.
- Skæv vindelsnegl kan forekomme i en række biotoper, fra fugtige enge, rigkær, starsumpe og strandvolde til mere tørre levesteder som overdrev, blandet løvskov, markhegn og stengærd. Den findes især på kalkholdig eller kalkrig bund (Miljøstyrelsen 2021). Arten er i perioden 2012-2019 fundet i rigkær på Bolund, Skuldelevkæret og ved Lille Rørbæk på lokaliteter fem til syv km fra området med kystsikringen.

- Sumpvindelsnegl lever på fugtige steder, især på kalkholdig eller kalkrig bund. Sumpvindelsnegl er fundet på to lokaliteter i Natura 2000-området (Selsø Sø 2018 og Lille Kattinge Sø (2019), begge steder i høj starvegetation.
- Havlampret vokser op i havet som parasit på andre fisk og vandrer i sommerperioden ind i større vandløb for at gyde. Arten er ny på områdets udpegningsgrundlag, og der er derfor ikke registreringer af arten i NOVANA-programmets overvågning (Miljøstyrelsen 2021).
- Stor vandsalamander yngler i vandhuller af varierende størrelse, også i vandhuller, der er mindre end 100 m². Arten er i perioderne 2011-2015 og 2018-2021 fundet på Bognæs og ved Skuldelev. Stor vandsalamander er ved tidligere overvågning i 2006 fundet i de samme fire vandhuller på Bognæs, samt i et vandhul ved Jægerspris Nordskov. Inden for området er der kortlagt 70 mulige levesteder for stor vandsalamander, hvoraf det nærmeste er et vandhul syd for Selsøvej 300 meter fra kystsikringen (Miljøstyrelsen 2021).

4.3 Fuglebeskyttelsesområderne

En oversigt over bestandsudviklingen hos Natura 2000-områdets udpegede ynglefugle, baseret på Novana-programmet, er givet i Tabel 2.

Tabel 4-2. Tabel 2. Forekomst af ynglefugle på udpegningsgrundlaget 2004-2019 i N136 (Miljøstyrelsen 2021). Antal ynglepar optalt ved NOVANA-overvågningen 2004–2019. Årene 2017-19 indgår i det igangværende overvågningsprogram. Der er alene medtaget data indsamlet af Miljøstyrelsens NOVANA-program (Miljøstyrelsen 2021).

Fuglebeskyttelsesområde 105 - Roskilde Fjord, Kattinge Vig og Kattinge Sø										
Ynglefugle 2004-2012										
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
Rørdrum										
Havørn	0	0	1	1	1	1				
Rørhøg										
Klyde	69	95	3	100	130	176				
Sorthovedet måge										
Dværgterne	0	0	0	0	0	0				0
Fjordterne	66	126	155	130	58	50				46
Havterne	45	127	103	126	91	9				136
Rødrygget tornskade										
Ynglefugle 2013-2019										
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019			
Rørdrum	1									3
Havørn	2					1	1			1
Rørhøg										2
Klyde			66			80				96
Sorthovedet måge					1					0
Dværgterne				0		0				0
Fjordterne				25		46				45
Havterne				16		28				48
Rødrygget tornskade										3

Fuglebeskyttelsesområde 107 - Jægerspris Nordskov

Ynglefugle 2004-2012

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Havørn									
Hvepsevåge									
Sortspætte									
Rødrygget tornskade									

Ynglefugle 2013-2019

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Havørn							1
Hvepsevåge						0	
Sortspætte						0	
Rødrygget tornskade						6	

Ikke mindst kraft af mere end 40 års naturovervågning i såvel statsligt og kommunalt regi, er der et særdeles godt kendskab til, hvor fjordens ynglende og rastende fugle befinder sig, og hvilke delområder i fjorden, der er af særlig stor vigtighed for dem (WSP 2024).

Alle fjordens ynglende terner og vadefugle er snævert tilknyttet fjordens øer og holme samt øerne i Selsø Sø og Bredvig Sø. De nærmeste ynglepladser for disse arter er ved lokaliteterne Selsø Sø og Bredvig Sø, idet de specifikke ynglepladser ligger henholdsvis 1.600 og 700 meter fra kyststrækningen ved Møllekrogen. Sorthovedet måge har desuden ynglet meget uregelmæssigt med et par på en holm i Selsø Sø 900 meter nordøst for kystsikringen. I selve området for kystsikringen er der ikke kendskab til ynglefund af udpegningsarter, og der er heller ikke i basisanalysen kortlagt levesteder for ynglefugle (Miljøstyrelsen 2021).

En oversigt over de udpegningsarter, der har ynglet på de to lokaliteter, der ligger nærmest området for kystsikringen, de seneste fem år er givet i Tabel 4-3.

Tabel 4-3. Tabel 3. Antal ynglepar af udpegningsarter ved Selsø Sø og Bredvig Sø 2019-2023. Fra WSP (2024) og DOF-basen (2024).

Selsø Sø	2019	2020	2021	2022	2023
Rørhøg	1	1	1	1	1
Klyde	3	0	20	38	36
Sorthovedet måge	0	0	1	0	0
Fjordterne	0	0	8	18	12
Rødrygget tornskade	0	1	0	0	1
Bredvig Sø	2019	2020	2021	2022	2023
Klyde	0	5	4-5	0	7

Natura 2000-området er desuden udpeget af hensyn til fire arter af ynglefugle, som er tilknyttet levesteder på land, dvs. udenfor fjordens øer og holme (Miljøstyrelsen 2021):

- Rørdrum er tæt knyttet til lokaliteter med store vanddækkede rørskove ved søer, fjorde og vandløb. Arten forekommer i de store rørskovsarealer ved Lille Kattinge Sø, Store Kattinge Sø og Gundsømagle Sø, dvs. udenfor selve fjorden.

- Havørnens ynglesteder udgøres af områder ved kysten eller ved større søer med skov og fourageringsområder i form af fladvandede kystnære områder, laguner og andre vandområder. De seneste år har op til fire par ynglet eller forsøgt at yngle ved Roskilde Fjord, med den nærmeste yngleplads ved Østskov ca. fire km øst for området med kystsikringen.
- Rørhøg yngler primært i vådområder med veludviklede rørskove og fouragerer desuden ofte over dyrkede marker, enge og græsarealer. Arten yngler i de store rørskovsarealer ved Lille Kattinge Sø og ved Selsø Sø. Der er kortlagt levesteder i de store rørskovsarealer rundt om Kattinge Sø, Lille Kattinge Sø og Svogerslev Sø, Selsø Sø og langs kysten syd herfor samt i den nye del af fuglebeskyttelsesområdet rundt om Gundsømagle Sø.
- Rødrygget tornskade yngler i en række mere eller mindre lysåbne naturtyper, herunder heder, overdrev, ryddede eller stormfaldne skovområder, ådale under tilgroning m.m. I forbindelse med gennemførelse af overvågningen i 2018 blev der i F107 registreret 6 ynglepar i den vestlige del af Jægerspris Nordskov. Rødrygget tornskade er ny på udpegningsgrundlaget i F105, hvor der i 2019 blev registreret 3 ynglepar i den del af fuglebeskyttelsesområdet, der grænser op til F107, ved strandengene ud for det sydlige af Jægerspris Nordskov og Kohave. Arten er ifølge DOF-basen (2024) også fundet ynglende ved Selsø Sø.

En oversigt over antallet af trækfugle i fuglebeskyttelsesområdet, baseret på Novana-overvågningen (Miljøstyrelsen 2021) er givet i Tabel 4-4.

Tabel 4-4. Trækfuglearterne antal er optalt i NOVANA-programmet (Miljøstyrelsen 2021). I perioden 2004-2009 vises den største forekomst gennem perioden. For perioden 2010-2017 vises der årlige data (Miljøstyrelsen 2021).

Fuglebeskyttelsesområde 105 - Roskilde Fjord, Kattinge Vig og Kattinge Sø

Trækfugle 2004-2017									
	2004 - 2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Knopsvane	6752	2739	3982	4405	6439			3351	6372
Sangsvane	1280	401	289	377	412			75	689
Grågås	16650	14320	2061	8996	1567			1174	1795
Knarand		300	148	198	384		16	28	8
Skeand	1255	1595	588	187	456		363	276	265
Krikand		4530	1053	1799	1919		718	945	334
Troldand	34500	19829	17766	13223	9923			12517	19345
Hvinand	7413	9047	5859	8123	2020			3330	4991
Lille skallesluger		28	151	248	636			107	477
Stor skallesluger	2779	1047	1163	1892	2794			932	1202
Havørn	7	14	11	2	13	0	0	3	5
Blishøne	25660	11000	8627	9056	8390			12697	17087

Med hensyn til trækfuglene er der særligt både øst og vest for Eskilsø, vigtige områder for sangsvane, knopsvane, grågås, stor og lille skallesluger, troldand og havørn. Også svømmeænderne skeand, knarand og krikand formodes at have vigtige opholdssteder i området omkring Eskilsø.

En af årsagerne er strømmen i det smalle løb, der sikrer isfrie forhold i selv meget kolde vintre. For de resterende to arter (blishøne og hvinand) er det vanskeligere at udpege specifikt vigtige delområder. De største koncentrationer af blishøns findes oftest i fjordens sydlige del. Bl.a. kan hundrede til tusindtallige flokke opholde sig nord for Roskilde Lystbådehavn. Hvinanden fouragerer på relativt dybt vand i fjordens bredninger og er hyppigst i fjordens nordlige del. Om aftenen trækker fuglene til overnatningspladser i mere beskyttede områder som for eksempel i bunden af Roskilde Vig. Desuden opholder et stort antal fældende og ikke-flyvedygtige knopsvaner sig i fjorden i juli-august, med de vigtigste fældepladser omkring Ægholm nord for Bognæs samt omkring Eskilsø, Elleøre og Kølholm.

Det er givet, at rastende fugle, herunder også de arter, der indgår i udpegningsgrundlaget som trækfugle, forekommer i Møllekrogen, hvilket også fremgår af data i DOF-basen (2024).

Tabel 4-5. Observationer i Møllekrogen 2010-2023 af arter udpeget som trækfugle i Natura 2000-område N136. Tallene er maks-tal, dvs. det højeste antal fugle observeret det pågældende år i perioden 2010-2023. Tilsammen er der gjort 373 observationer af de pågældende arter i perioden (DOF-basen 2024).

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Knopsvane		4	7	3	5	60		8		11	69	4	32	200
Sangsvane	2	2						8						
Grågås			6	9		2		500					1	1
Hvinand	1	160		30		20	50	100	32	94	35	100	115	320
Lille skallesluger		14					28	155		10	29	62	27	240
Stor skallesluger	4	180	25		10		50	25	20	12	4		4	6
Troldand	220	450	500	1.000	1.200	55		200		160	60	5.000	2.000	15.000
Skeand		1												
Knarand		10								2	3		18	9
Blishøne	125	200	600	55	380	150	1.100	50	1100	750	500	650	1.200	500
Havørn								2				3		3

En oversigt over rastende fugle i Møllekrogen 2010-2023 er givet i Tabel 4-5, hvoraf det fremgår, at 11 ud af de 12 udpegningsarter af trækfugle er registreret i Møllekrogen. Den talrigeste art er troldand med helt op til 15.000 fugle i 2023. Den resterende udpegningsart (krikand) forekommer talrigt i Selsø Sø med op til mere end 2.000 fugle i 2018 og 2020 (DOF-basen 2024).

4.4 Bilag IV-arter

De arealer, der påvirkes af kystsikringen er stærkt eksponerede af vind, vejr og bølgeslag og består af befæstede arealer med vej, en grussti, store sten og et græsareal langs vejen uden potentielt egnede levesteder for padder eller krybdyr.

I nærområdet er markfirben fundet på fire lokaliteter på østbredden af Møllekrogen i henholdsvis 1995, 2009 og 2021 (to fund dette år), hvoraf den nærmeste ligger 200 meter syd for kystsikringen.

Nærmeste fundsteder for spidssnudet frø (2009) og stor vand salamander (2023) ligger begge mere end to km vest for kystsikringen (Arter.dk 2024).

Marsvin forekommer regelmæssigt i Roskilde Fjord, men den smalle, lavvandede og forholdsvis isole-rede Møllekrogen vurderes ikke at være et egnet levested for arten.

Udover dette er det givet, at adskillige arter af flagermus benytter området til fouragering, rast og muligvis yngel. Vurderet alene ud fra dyrenes udbredelser herhjemme, kan vandflagermus, troldflagermus, dværgflagermus, pipistrelflagermus, brunflagermus, sydflagermus, skimmelflagermus og lang-øret flagermus potentielt forekomme i området, f.eks. i forbindelse med fouragering eller trækbevægelser (Møller et al. 2013).

Der foreligger desuden et enkelt ikke-verificeret fund af odderekskrementer fra 2022 ved slusen mellem Selsø Sø og Møllekrogen (Arter.dk 2024).

5 VÆSENTLIGHEDSVURDERING

5.1 Afgrænsning

Den væsentligste påvirkning som følge af kystsikringen vurderes at være forstyrrelser som følge af kørsel med anlægsmaskiner samt personers færdsel i terrænet i de ca. tre uger, hvor arbejdet foregår. Afhængigt af årstiden for arbejdets udførelse, kan dette potentielt påvirke forstyrrelsesfølsomme arter i nærområdet.

Der påvirkes ikke hverken marine eller terrestriske naturtyper som følge af arbejdet, da sådanne ikke findes i de berørte områder. Naturtypen Bugt 1160 påvirkes ikke, da alle anlægsarbejder finder sted på land, og da der ikke lægges flere sten på havbunden eller forekommer andre påvirkninger af havbunden i Møllekrogen som følge af kystsikringen. Under arbejdet vil skovlen kunne komme i berøring med vandet, men det kan udelukkes, at der sker væsentligt negative påvirkninger af fjordbunden og dermed naturtype Bugt 1160 som følge af arbejdet.

Der er heller ikke potentielle levesteder eller fund af habitatområdernes udpegningsarter i eller nær de berørte områder.

Det vurderes desuden, at der ikke kan ske påvirkninger af ynglefugle i fuglebeskyttelsesområde F107 Jægerspris Nordskov, da området med kystsikringen ikke rummer egnede levesteder for de fire ynglefugle på udpegningsgrundlaget, og da området med kystsikringen ligger mere end 13 km fra F107.

I projektets "driftsfase", dvs. når kystsikringen er færdig og virker efter hensigten, er der ingen påvirkning af den omkringliggende natur.

På den baggrund kan væsentlighedsvurderingen begrænses til at omfatte anlægsfasen mulige forstyrrelser af ynglende og rastende fugle på udpegningsgrundlaget for Fuglebeskyttelsesområde 105 Roskilde Fjord, Kattinge Vig og Kattinge Sø.

5.2 Ynglende fugle

Fuglebeskyttelsesområde F105 er udpeget af hensyn til ni arter af ynglende fugle. Disse kan potentielt, påvirkes, hvis arbejdet finder sted forår og sommer. Hvis der arbejdes i vinterhalvåret, påvirkes ynglefuglene ikke. Kun rørhøg, klyde, sorthovedet måge, fjordterne og fjordterne yngler i nærområdet, dvs. henholdsvis Selsø Sø og Bredvig Sø.

For alle udpegningsarter vurderes det, på baggrund af gennemgangen i afsnit 4.3 samt Søgaard et al. (2005), at kravene til gunstig bevaringsstatus er opfyldt under anlægsarbejdet. Ifølge Søgaard et al. 2005 er der følgende specifikke krav til uforstyrrelighed:

Sorthovedet måge:

Yngleområdet skal være uforstyrret 1. april til 1. august i en radius på 300 meter. Arten er en meget uregelmæssig ynglefugl ved Selsø Sø på en holm 900 meter nordøst for kystsikringen.

Fjordterne

Yngleområdet skal være uforstyrret 1. april til 15. juli i en radius på 300 meter. Den nærmeste yngleplads er i Selsø Sø 1.600 meter nord for kystsikringen.

Klyde

Yngleområdet skal være uforstyrret 15. marts til 1. juli i en radius på 300 meter. Den nærmeste yngleplads er i Selsø Sø og Bredvig Sø på holme henholdsvis 1.600 og 700 meter fra kystsikringen.

Rørhøg

Yngleområdet skal være uforstyrret ved og i umiddelbar nærhed af reden i perioden 1. april-1. august. Den nærmeste yngleplads er i rørsumpen nord for Selsøvej ca. 300 meter fra kystsikringen.

Havørn

Reden skal være uforstyrret 1. februar til 1. august i en radius på 500 m. Den nærmeste yngleplads er i Østskov ca. fire km øst for kystsikringen.

Rødrygget tornskade

Arten, der af og til yngler ved Selsø Sø, er tilknyttet levende hegn og krat. Den vurderes ikke at være forstyrrelsesfølsom, og vil ikke påvirkes af anlægsarbejder, der foregår én gang syd for Selsøvej, i god afstand til ynglepladsen og i en periode på tre uger.

Rørdrum er tilknyttet rørsumpe i stor afstand (> 10 km) til kystsikringen. Den nærmeste regelmæssige yngleplads for havterne er på Eskilsø fem km øst for kystsikringen (WSP 2024), hvilket er lang mere end de 300 meter forstyrrelsesfri zone, der anbefales i Søgaard et al. (2005). Dværgterne har ikke ynglet i Roskilde Fjord i flere årtier (WSP 2024).

Der er ikke forhold i området for kystsikringen, der sandsynliggør, at ynglefugle skulle opsøge området for kystsikringen for at fouragere. Skulle dette alligevel være tilfældet, kan fuglene let søge føde andre steder i fjorden de tre uger, arbejdet foregår.

Det vurderes på den baggrund, at væsentlige negative påvirkninger af ynglende udpegningsarter i Natura 2000-området kan afvises. Denne vurdering for såvel fuglebeskyttelsesområde F105 som F107 og uagtet tidspunktet for arbejdets udførelse.

5.3 Trækfugle

Den eneste potentielle påvirkning som følge af kystsikringen vil være en mulig øget forstyrrelse af de trækfuglearter, der opholder sig i området ud for kystsikringen, hvis arbejdet gennemføres i disse arters hovedopholdsperioder i fjorden.

Hvis arbejdet finder sted udenfor perioden august-marts, hvor fjorden er af betydning for rastende fugle, kan væsentlige negative påvirkninger således på forhånd afvises.

De mest følsomme arter (dvs. stor forstyrrelsesafstand, høj forstyrrelsesintensitet og lang flugtafstand) er vandfugle, herunder i særlig grad vadefugle og gæs, samt visse arter af ynglende rovfugle. Eksempler på flugtafstand målt forår og efterår i forhold til en gående person for forskellige arter vandfuglearter i Vadehavet er sammenfattet i Tabel 5-1.

Tabel 5-1. Flugtafstande (meter) for en række fuglearter i forhold til gående personer. *95 % af observationerne ligger indenfor det angivne interval Efter Laursen & Holm (2011).

Art	Min.	Maks.	Gnsn.	95 %*
Mørkbuget knortegås	130	1.000	319	265-384
Krikand	80	450	197	158-244
Spidsand	100	500	294	255-338
Pibeand	150	1.000	269	239-303
Stor præstekrave	18	100	42	38-47
Lille kobbersneppe	40	450	156	142-170
Almindelig ryle	15	450	70	65-75
Klyde	75	250	113	95-133

DCE har udarbejdet et indeks for vandfugles potentielle følsomhed overfor forstyrrelser beregnet som en sum af 5 faktorer, der hver er tillagt værdierne 1, 2 eller 3. Jo nærmere kysten, jo mere klumpet fuglene er fordelt, jo større flokkene er, jo mere vegetarisk artens føde er, jo højere jagtlig popularitet den har, desto mere følsom er den bedømt til at være.

Det forhold, at fuglene forstyrres og må forlade ellers egnede levesteder fører umiddelbart til et øget energiforbrug og dermed behov for at indtage mere føde, samtidig med kortere tid til at indtage den i. Dette kan indvirke på fuglenes ynglesucces og dermed i sidste ende på bestandsstørrelsen, hvis ikke fuglene kan kompensere ved at ændre fødesøgningsadfærd eller øge fourageringsintensiteten i den resterende tid (Laursen et al. 2017).

Det vides dog også, at mange fuglearter til en vis grad kan tilpasse sig forstyrrelser. Hvorvidt fuglene kan vænne sig til en forstyrrelse, afhænger bl.a. af, hvor regelmæssige forstyrrelserne er. Forudsigelighed har derfor en central betydning for fugles og dyrs mulighed for at tilpasse sig, og tilvænning forekommer derfor tydeligst ved påvirkninger, som foregår på samme lokalitet og med samme tidsmønstre (Madsen et al. 1999).

Da arbejdet ved Møllekrogen er en kortvarig (tre uger) engangsforsøelse, er tilvænning dog usandsynlig.

Det er derfor sandsynligt, at svaner, gæs eller ænder, der måtte befinde sig nær området for kystsikringen, vil flytte sig, mens arbejdet foregår, men fuglene vil næppe forlade Møllekrogen helt. Sker dette alligevel, er der talrige andre muligheder for rast og fouragering for gæs, svaner og ænder andre

steder på vandfladen, på dyrkede arealer og på strandenge i og nær Natura 2000-området i de tre uger, hvor arbejdet foregår.

Hvis arbejdet finder sted udenfor perioden august-marts, hvor fjorden er af betydning for rastende fugle, kan væsentlige negative påvirkninger som nævnt på forhånd afvises.

5.4 Bilag IV-arter

Det område, der i en tre ugers periode berøres af kystsikringen, består af Selsøvej, en grussti samt et smalt bælte med græs på en vejskråning. Området er særdeles eksponeret af vind, vejr og bølgeslag, hvilket er årsagen til, at der er behov for kystsikring på strækningen.

Området rummer ikke potentielt egnede levesteder, og der er heller kendskab til sådanne arter fra området. I Tabel 5-2 er givet en oversigt over bilag IV-arter i Danmark, med kommentarer om generel udbredelse i Danmark / på Sjælland samt deres levevis. I kolonnen "Potentiell påvirkning" er det vurderet, om arten på baggrund af udbredelse og levevis samt projektets aktiviteter potentielt kan påvirkes af kystsikringen.

Tabel 5-2 Oversigt over de bilag IV-arter, der forekommer i Danmark, med vurdering af, om projektet potentielt kan påvirke dem og dermed om arten er relevant at beskrive yderligere (Kjær 2023) og Arter.dk (2024).

Bilag IV-arter i Danmark	Generel udbredelse/levevis i Danmark/Sjælland	Potentiell påvirkning
Flagermus	Der er 17 arter af flagermus i Danmark. Udover dette er det givet, at adskillige arter af flagermus benytter området til fouragering, rast og muligvis yngel. Vurderet alene ud fra dyrenes udbredelser herhjemme, kan vandflagermus, troldflagermus, dværgflagermus, pipistrelflagermus, brunflagermus, sydflagermus, skimmelflagermus og langøret flagermus potentielt forekomme i området, f.eks. i forbindelse med fouragering eller trækbevægelser (Møller 2013). Området for kystsikringen rummer ikke egnede levesteder for flagermus, og der skal ikke i forbindelse med projekt fjernes træer, gamle bygninger eller landskabelige ledelinjer, der kan fungere som levesteder for flagermus.	Nej
Hasselmus	På Sjælland er arten udbredt i 3 større skovområder. Nærmeste levested er syd for Roskilde. Artens udbredelse er velbeskrevet, og området med kystsikringen rummer ikke egnede levesteder.	Nej
Birkemus	Findes kun i Jylland.	Nej
Bæver	På Sjælland er arten kun udbredt i vandløb og vådområder i Nordsjælland.	Nej
Odder	Er registreret enkelte steder på Sjælland. Der er foreliggende enkelt ikke-verificeret fund af odderekskrementer fra 2022 ved slusen mellem Selsø Sø og Møllekrogen (Arter.dk 2024). Arten er kun aktiv om natten, hvor der ikke arbejdes, og der vil også efter kystsikringen være levesteder til stede for arten	Nej
Ulv	Findes kun i Jylland.	Nej
Marsvin	Marsvin forekommer regelmæssigt i Roskilde Fjord, men den smalle, lavvandede og forholdsvis isolerede Møllekrogen	Nej

Bilag IV-arter i Danmark	Generel udbredelse/levevis i Danmark/Sjælland	Potentiel påvirkning
	vurderes ikke at være et egnet levested for arten. Arbejdet finder sted helt kystnært på land i en kort (tre uger) og vil ikke kunne påvirke artens muligheder for at yngle, raste eller fouragere i fjorden.	
Alle arter af hvaler	Andre arter af hvaler forekommer særdeles sporadisk og fåtaligt i de indre danske farvande.	Nej
Snæbel	Findes kun i Jylland.	Nej
Markfirben	Udbredt over det meste af landet. I nærområdet er markfirben fundet på fire lokaliteter på østbredden af Møllekrogen, hvoraf den nærmeste ligger 200 meter syd for kystsikringen. Disse områder påvirkes ikke af kystsikringen, og selve området med kystsikringen vurderes ikke at rumme egnede levesteder for arten.	Nej
Stor vandsalamander	Udbredt over det meste af landet, dog kun sporadisk i Vest- og Nordjylland. Nærmeste fundsted er to km vest for kystsikringen, og der er desuden kortlagt et muligt levested i et vandhul 300 meter syd for kystsikringen. Disse områder påvirkes ikke af kystsikringen, og selve området med kystsikringen vurderes ikke at rumme egnede levesteder for arten.	Nej
Klokkefrø	Er udbredt i kystnære dele af Danmark. På Sjælland kun på Vest- og Sydsjælland. Arten er ikke registreret ved Roskilde Fjord, og der er ikke egnede levesteder indenfor artens vandringsafstand til raste- eller overvintringsområder.	Nej
Løgfrø	Arten har en spredt udbredelse i Danmark. Nærmeste lokalitet ligger ca. fire km vest for projektområdet, der ikke rummer egnede levesteder for arten., og der er ikke egnede levesteder indenfor artens vandringsafstand til raste- eller overvintringsområder.	Nej
Løvfrø	Udbredt over det meste af landet. Nærmeste levested er vest for Roskilde, hvor arten blev udsat for nogle år siden. Der er ingen søer og potentielle levesteder ved kystsikringen eller inden for artens vandringsafstand til raste- eller overvintringslokalitet.	Nej
Spidssnudet frø	Udbredt over det meste af landet. Der er dog ikke i eller projektområdet eller inden for artens vandringsafstand til raste- eller overvintringslokalitet egnede levesteder. Nærmeste lokalitet med fund er to km vest for området med kystsikringen.	Nej
Springfrø	Arten har generelt en sydøstlig udbredelse i Danmark. Nærmeste fund er vest for Roskilde. Der er ingen potentielle levesteder i området med kystsikringen eller inden for artens vandringsafstand til raste- eller overvintringslokalitet.	Nej
Strandtudse	Udbredt i hele landet, hovedsageligt langs kysten, da arten kan yngle i brakvand, men den findes også på lokaliteter inde i landet. Der er ingen søer og potentielle levesteder i området med kystsikringen eller inden for artens vandringsafstand til raste- eller overvintringslokalitet.	Nej
Grønbroget tudse	Udbredt i den østlige del af landet. Der er ingen søer og dermed ingen potentielle levesteder i området med kystsikringen eller inden for artens vandringsafstand til raste- eller overvintringslokalitet.	Nej
Bred vandkalv	Findes i søer med rent vand, fortrinsvist på Bornholm men også fund i Jylland og på Øst- og Sydsjælland. Der er ikke sådanne søer og dermed ingen potentielle levesteder i området med kystsikringen.	Nej

Bilag IV-arter i Danmark	Generel udbredelse/levevis i Danmark/Sjælland	Potentiel påvirkning
Lys skivevandkalv	Findes i søer med rent vand. Er sjælden men findes i alle landsdele. Der er ingen potentielt egnede levesteder i området med kystsikringen.	Nej
Eremit	Sjælden og findes kun i meget gamle løvskove. Der er ingen potentielle levesteder i området for kystsikringen.	Nej
Sortplettet blåfugl	Findes kun på Møn.	Nej
Stor ildfugl	Arten er ikke registreret som ynglende i Danmark siden 1955.	Nej
Natlyssværmer	Natlyssværmeren findes på Lolland, Falster og Sjælland. Den lever på natlys, gederams og dueurt. De pågældende værtsplanter vokser ikke på de berørte arealer, og det nærmeste fund er fra Store Kattinge Sø.	Nej
Mnemosyne	Arten er ikke registreret i Danmark siden 1961. Sandsynligheden for, at den genindvandrer vurderes som ringe.	Nej
Herorandøje	Arten er ikke registreret i Danmark siden 1981. Sandsynligheden for at den genindvandrer vurderes som ringe.	Nej
Grøn mosaikguldsmed	Arten er udbredt i det meste af landet i søer hvor den lægger æg på krebsklo, men andre planter som gul åkande og dunhammer kan også benyttes. Der er ingen potentielle levesteder i området med kystsikringen. Nærmeste fund er fra Himmelev.	Nej
Stor kærguldsmed	Arten findes ved solbeskinnede søer i skov. Der er registreret ynglende individer på Falster, Møn og i Nordsjælland. Der er ingen potentielle levesteder i området med kystsikringen, og arten er ikke kendt fra Roskilde Fjord området.	Nej
Grøn kølleguldsmed	Lever i større å-systemer i Jylland samt et enkelt fund på Sjælland i Susåen. Der er ingen vandløb og dermed ingen levesteder i området med kystsikringen.	Nej
Enkel månerude	Er på Sjælland kun observeret i Saltbæk Vig.	Nej
Vandranke	Vandranke findes kun i Vestjylland omkring Ringkøbing Fjord og Nissum Fjord i vandløb og søer. Der er desuden en enkelt registrering fra Odsherred i 2004. Der er ingen vandløb og søer dermed ingen levesteder i området med kystsikringen.	Nej
Liden Najade	Liden Najade er kun fundet to søer i Danmark. Det er i Filsø i Sydvestjylland og i Nors Sø i Thy. Nu formentlig kun i Nors Sø. Artens udbredelse udelukker påvirkning. Desuden er der ingen potentielt egnede voksesteder i området med kystsikringen.	Nej
Fruesko	Arten har altid været meget sjælden i Danmark, og findes nu kun to steder, begge i Himmerland.	Nej
Mygblomst	I dag findes mygblomst kun på få lokaliteter i Østjylland, på Fyn og Sjælland. Nærmeste lokalitet er ved Skuldelev syv km nord for kystsikringen. Kystsikringen berører ikke potentielle voksesteder for arten.	Nej
Gul stenbræk	Findes kun nogle få steder i Midt- og Nordjylland.	Nej
Krybende sump-skærm	Krybende sumpskærm kendes kun fra to danske lokaliteter, begge på Fyn. Genfundet på den ene lokalitet i 1998, men er ikke set siden	Nej

Det fremgår af gennemgangen, at der ikke sker 1) forsætlig drab eller indfangning, (2) forsætlig forstyrrelse eller (3) beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder.

Ligeledes vil områdets økologiske funktionalitet også efter kystsikringens gennemførelse være intakt for bilag IV-arterne.

5.5 Kumulative effekter

Med kumulative effekter menes påvirkningen fra det aktuelle projekt set i sammenhæng med effekten fra andre planer eller projekter, der kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området.

Natura 2000-området og dets udpegningsarter og -naturtyper er udsat for utallige påvirkninger og trusler, hvoraf en del adresseres i Natura 2000-basisanalysen (Miljøstyrelsen 2021). For de terrestriske naturtyper drejer det sig om tilgroning, uhensigtsmæssig hydrologi, direkte påvirkning fra landbrugsdrift og forekomst af invasive arter. For ingen af fuglene nævnes specifikke trusler.

Kystsikring i Roskilde Fjord kan potentielt påvirke fjordens levesteder og naturtyper, men kystsikringen ved Møllekrogen er kortvarig (tre uger) og lægger ikke hverken i anlægs- eller driftsfasen beslag på egnede levesteder for udpegningsarter eller påvirker beskyttede naturtyper.

På den baggrund vurderes det, at kystsikringens bidrag til det samlede trusselsbillede i Natura 2000-området er uden betydning for naturtypers og arters bevaringsstatus i Natura 2000-området.

Kystsikringen vil derfor hverken alene eller i kumulation med andre kystsikringsprojekter i Roskilde Fjord kunne medføre væsentligt negative påvirkninger af Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag.

5.6 Sammenfattende vurdering

Kystsikringen er en engangsforsøelse, der er kortvarig (tre uger) og kun medføre helt lokale påvirkninger i et område, der ikke rummer hverken beskyttede naturtyper eller levesteder for beskyttede arter.

Det vurderes, at kystsikringen vil være uden betydning for bevaringsstatus af arter og naturtyper på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag og vil dermed ikke kunne påvirke mulighederne for at opfylde bevaringsmålsætningen for Natura 2000-området.

Denne vurdering gælder uanset tidspunktet for arbejdets udførelse.

6 REFERENCER

Arter.dk 2024. Dataudtræk fra arter.dk per 15.2.2024.

DOF-basen 2024. dataudtræk fra dofbasen.dk per 15.2.2024.

Elmeros, M., Søgaard, B., Wind, P. & Ejrnæs, R. 2012: Kriterier for gunstig bevaringsstatus for udvalgte arter omfattet af EF-habitatdirektivet. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi, 114 s. - Videnskabelig rapport fra DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi nr. 21.

Kjær, C. 2023. Opdatering af: Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets Bilag IV. Videnskabelig rapport nr. 520. Aarhus Universitet, DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi

Laursen, K. & T.E. Holm 2011. Forstyrrelser af fugle ved menneskelig færdsel – en oversigtsartikel. - Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 105 (2011): 127-138.

Laursen, K., T. Bregnballe, O.R. Therkildsen, T.E. Holm & R.D. Nielsen 2017. Forstyrrelser af vandfugle ved friluftaktiviteter tilknyttet marine og ferske vande – en oversigt. - Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 111 (2017): 96-112.

Madsen, J.A.B. Madsen. & I.K. Petersen 1999. Indpasning af rekreative aktiviteter i forhold til fugleliv og odder i Skjern Å Naturprojekt - en biologisk udredning. – Danmarks Miljøundersøgelser. 39 s. - Faglig rapport fra DMU nr. 275.

MiljøGIS 2024. Dataudtræk fra Miljøstyrelsens hjemmeside 20. februar 2024: [Miljøgis \(mim.dk\)](https://mim.dk)

Miljøstyrelsen 2020. Habitatvejledningen Vejledning til bekendtgørelse nr. 1595 af 6. december 2018 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. Vejledning nr. 48, december 2020.

Miljøstyrelsen 2021. Natura 2000-basisanalyse 2022-2027. Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Natura 2000-område nr. 136. Habitatområde H120 og HH199. Fuglebeskyttelsesområde F105 og F107. Revideret udgave.

Miljøstyrelsen 2023. Natura 2000-plan 2022-2027. Roskilde Fjord og Jægerspris Nordskov. Natura 2000-område nr. 136. Habitatområde H120 og HH199. Fuglebeskyttelsesområde F105 og F107.

Møller, J. D., Baagøe, H.J. & Degn, H. J. 2013. Forvaltningsplan for flagermus Beskyttelse og forvaltning af de 17 danske flagermus-arter og deres levesteder. Med bidrag af Erling Krabbe. Naturstyrelsen.

Søgaard, B., Skov, F., Ejrnæs, R., Nielsen, K.E., Pihl, S., Clausen, P., Laursen, K., Bregnballe, T., Madsen, J., Baatrup-Pedersen, A., Søndergaard, M., Lauridsen, T.L., Møller, P.F., Riis-Nielsen, T., Buttenschøn, R.M., Fredshavn, J., Aude, E. & Nygaard, B. 2005. Kriterier for gunstig bevaringsstatus. Naturtyper og arter omfattet af EF-habitatdirektivet & fugle omfattet af EF-fuglebeskyttelsesdirektivet. 3. udgave. Danmarks Miljøundersøgelser. 462 s. - Faglig rapport fra DMU, nr. 457. <http://faglige-rapporter.dmu.dk>.

WSP 2024. Ynglende fugle i Roskilde Fjord 2023. Rapport fra WSP til Roskilde Kommune, Frederiksund Kommune, Lejre Kommune og Nationalpark Skjoldungernes Land.